Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Van
[redacted]
Persoonsgegeven

Datum
16 juli 2024

Referentie
46809671

Bijlagen
-

nota

Specifieke uitkering in Wet van school naar duurzaam werk

Aanleiding

Het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk is vrijwel gereed om toe te zenden aan de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat jongeren die dit nodig hebben, goede ondersteuning krijgen in de stap van school naar werk. In dit wetsvoorstel en bijbehorende lagere regelgeving zitten twee specifieke uitkeringen (spuks). In het hoofdlijnenakkoord is aangegeven dat spuks worden overgeheveld naar het gemeentefonds met een budgetkorting van 10%.

Voordat het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer kan worden gestuurd, moet er met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) overeenstemming zijn over de spuks. Ambtelijk geeft BZK aan dat spuks met een looptijd tot na 2025 niet worden geaccordeerd. Om de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 augustus 2025 te halen, is het nodig om uiterlijk in augustus 2024 duidelijkheid te krijgen over hoe om te gaan met de spuks in dit wetsvoorstel. Scholen en gemeenten willen graag met deze wet aan de slag en duidelijkheid over de financiën.

Geadviseerd besluit

Voorkeursoptie

- Bij het ministerie van BZK aan te dringen om akkoord te gaan met het indienen van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk met een grondslag voor een structurele specifieke uitkering voor de contactgemeente:
    - Voordelen: Een spuk is het meest effectief en het wetsvoorstel kan tijdig naar de Tweede Kamer
    - Nadeel: afwijkend van BZK op basis van hoofdlijnenakkoord

Alternatieven

- Uitstel van het indienen van het wetsvoorstel en de uitkomst van het afwegingskader van BZK afwachten. Dit is de tweede voorkeursoptie.
- De structurele spuk voor de contactgemeente in het wetsvoorstel wijzigingen naar een tijdelijke spuk met een looptijd tot 31 december 2025 en hiermee vooruitlopen op het afwegingskader van BZK. Dit raden we af.

Kernpunten

- In het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk worden scholen, gemeenten en het Doorstroompunt verplicht om samen te werken. Zij maken één regionaal programma waarin zij in gezamenlijkheid met het geoormerkte budget maatregelen nemen om jongeren de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben.
- Zonder geoormerkt budget komt de samenwerking in veel regio's niet of te beperkt tot stand. Zonder spuk is er onvoldoende financieel belang om samen te werken. Ook zullen sommige contactgemeenten het geld (deels) besteden aan andere doelen, zoals jeugdhulp, bleek uit eerdere ervaringen.[1] Andere gemeenten waarvoor het geld ook bedoeld is, kunnen met een spuk erop vertrouwen dat het beschikbare geld aan de beoogde doelen wordt uitgegeven.
- Met het wetsvoorstel bouwen we voort op de bestaande aanpak voortijdig schoolverlaten, waarin scholen en het Doorstroompunt intensief samenwerken. Deze regionale aanpak is uit onderzoek effectief gebleken, waarbij de financiële sturing op een gezamenlijke aanpak essentieel bleek om te komen tot goede samenwerking. Om het beoogde doel van maximaal 18.000 voortijdig schoolverlaters te halen en jeugdwerkloosheid tegen te gaan, is gerichte sturing onontbeerlijk.
- Het wetsvoorstel is zeer goed ontvangen door het veld, de Raad van State, de VNG, Ingrado en de MBO Raad. Scholen en gemeenten zien dit wetsvoorstel als belangrijke stap vooruit voor de ondersteuning van jongeren. Het gezamenlijke regionale programma met geoormerkt budget biedt aan de ene kant de door het veld gewenste kaders, en aan de andere kant de ruimte om maatregelen te nemen die passend zijn bij de opgave van de regio.
- Een alternatief is om het indienen van het wetsvoorstel en daarmee de beoogde inwerkingtreding uit te stellen tot 1 januari 2026. Deze optie houdt in dat vóór december 2024 overeenstemming met BZK moet worden bereikt. De keuze wordt dan gemaakt als het afwegingskader van BZK gereed is. Dit leidt ertoe dat regio's nog lang in onzekerheid zitten, jongeren niet de benodigde ondersteuning krijgen en deze optie vergt extra ambtelijke inzet omdat onder andere een aantal tijdelijke maatregelen moeten worden verlengd.
- Een tweede alternatief is om het wetsvoorstel in te dienen zonder grondslag voor een structurele spuk, maar met een tijdelijke spuk tot eind 2025. Dit is de voorkeursoptie van BZK en DG control, maar raden beleid en WJZ af. Mocht uit het afwegingskader voortvloeien dat de spuk toch

[1] Dit blijkt uit de evaluatie van de Aanpak Jeugdwerkloosheid en de ervaringen met de decentralisatie uitkering jeugd. Deze DU is gericht is op het voorkomen van voortijdig schoolverlaters bij jongeren met multiproblematiek. Per 2025 stopt deze DU en wordt het geld toegevoegd aan het regionaal programma.

kan worden behouden, moet weer een wetswijziging worden ingediend om de spuk in de wet te krijgen. Ook vereist deze optie op korte termijn een significante wijziging van het wetsvoorstel, waardoor de inwerkingtreding moet worden uitgesteld en jongeren niet de ondersteuning ontvangen die ze nodig hebben.

Toelichting

Kern van het wetsvoorstel
Het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk is een belangrijk onderdeel van de werkagenda mbo en draagt bij aan de doelstellingen om kansengelijkheid te bevorderen en de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt te verbeteren. In het wetsvoorstel worden vier samenhangende maatregelen voorgesteld:

1. Aanvullende loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.
2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar.
3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet een meer preventieve rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
4. Het wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en met een regionaal programma.

Spuks in wetsvoorstel
Een spuk is een budget dat verplicht aan een door het Rijk gesteld doel besteed moet worden (geoormerkt) en waarover gemeenten verantwoording aan het Rijk moeten afleggen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) is verantwoordelijk voor het verstrekken van spuks. In het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk en bijbehorende lagere regelgeving zitten twee spuks.

Eén spuk is voor de contactgemeente van de Doorstroompuntregio. Zoals gezegd bestaat deze spuk reeds sinds 2001. Deze spuk is enerzijds bedoeld voor de uitvoering van de gemeentelijke Doorstroompuntfunctie, waarmee jongeren worden ondersteund terug naar het onderwijs of naar werk. Anderzijds is deze spuk ook bedoeld voor uitvoering van het regionaal programma. Het regionaal programma is een gezamenlijke en gelijkwaardige verantwoordelijkheid van de contactschool, de contactgemeente en de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio. De afspraken en maatregelen in het regionaal programma zijn gericht op het tegengaan van voortijdig schoolverlaters en jongeren duurzaam aan het werk helpen.

In de lagere regelgeving is nog een spuk aan de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio opgenomen met als doel om de centrumgemeente een

gelijkwaardige verantwoordelijkheid te geven in het regionaal programma. Deze spuk is nieuw. Ambtelijk zien OCW en SZW wel ruimte om deze spuk, in lijn met het hoofdlijnenakkoord, om te zetten naar een decentralisatie-uitkering. U wordt hier later over geïnformeerd.

Waarom is behoud van een spuk voor de contactgemeente wenselijk?
In het wetsvoorstel is ervoor gekozen om te blijven werken met een spuk aan de contactgemeente van de Doorstroompuntregio, omdat:

- Het aantal voortijdig schoolverlaters loopt op. Het in de werkagenda mbo afgesproken en per motie bevestigde doel is maximaal 18.000 vsv'ers in 2026. De beoogde kaders vanuit het Rijk verhogen de kwaliteit van de regionale programma's en de samenwerking, wat essentieel is om dit doel te behalen.
- Afgelopen twee jaar is er zeer uitgebreid gesproken met scholen, gemeenten en Doorstroompunten. Hieruit blijkt dat er veel draagvlak is voor het wetsvoorstel en het behoud van de spuk voor de contactgemeente. Ook de VNG, Ingrado en de Raad van State hebben positief geadviseerd over het wetsvoorstel.
- Zonder geoormerkt budget komt de samenwerking in veel regio's niet of te beperkt tot stand.
- Contactscholen, contactgemeenten en centrumgemeente zijn wederzijds afhankelijk zijn van elkaar, waardoor ze moeten samenwerken. Dit is essentieel voor een effectieve ondersteuning van jongeren. Dit is extra belangrijk met de centrumgemeente als nieuwe partner.
- Het geld voor de contactgemeente is niet alleen voor de eigen gemeente, maar voor alle scholen en gemeenten in de regio. Andere gemeenten beschikken niet over een middel om de uitgaven van de contactgemeente te sturen of controleren. Met een spuk kunnen alle gemeenten erop vertrouwen dat het beschikbare geld aan de beoogde doelen wordt uitgegeven, doordat het Rijk hierop toeziet.

Waar zitten we in het proces?
In juni heet de Raad van State positief geadviseerd over het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk (dictum B). Het wetsvoorstel is bijna gereed voor toezending aan de Tweede Kamer. Om de beoogde inwerkingtreding van 1 augustus 2025 te halen, moet het wetsvoorstel in september geagendeerd zijn op de procedurevergadering van de Kamercommissie onderwijs.

BZK geeft nu ambtelijk aan dat spuks die doorlopen tot na 2025 tot nader order niet worden geaccordeerd. BZK gaat na de zomer aan de slag met een afwegingskader voor alle spuks. Zij kunnen niet precies aangeven wanneer dit afwegingskader gereed is.

Na overeenstemming over de spuks zal het hele wetsvoorstel en het besluit aan u voorgelegd worden.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW, MPVO

akkoord 14-1-24

Wetgeving en Juridische Zaken

Van
Persoonsgegeven

Persoonsgegeven

Datum
13 december 2023

Referentie
42301416

Bijlagen
Wetsvoorstel K1-versie, verslag internetconsultatie

Intern OCW afgestemd
KenO, MBO

Interdepartementaal afgestemd
SZW

nota

Behandeling CWIZO - Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk

Aanleiding

In de Werkagenda MBO staat de ambitie om kansengelijkheid te bevorderen door studenten beter te begeleiden in de stap van school naar werk. Ook in het funderend onderwijs wordt nadrukkelijk ingezet op het verbeteren van de kansengelijkheid. Het wetsvoorstel *van school naar duurzaam werk* vormt een nadere uitwerking van deze ambitie. Het wetsvoorstel is gereed voor aanbieding aan de CWIZO ten behoeve van het doorlopen van het ministerraadtraject, zodat het kan worden voorgelegd aan de Raad van State.

Het wetsvoorstel wordt ingediend mede namens de Minister voor Armoede, Participatie en Pensioenen (SZW). Een vergelijkbare nota met bijlagen wordt parallel aan haar voorgelegd.

Geadviseerd besluit

- MOCW/ MPVO: akkoord gaan met de start van het ministerraadtraject voor het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk, te beginnen met aanbieding aan de CWIZO ter behandeling op 22 januari 2024.
- MPVO: akkoord gaan met het bestemmen van € 1,5 miljoen voor pro- & vso-scholen vanuit de middelen die nu bestemd zijn voor onderwijszorgarrangementen (OZA).

Kernpunten

- Inhoud: in het wetsvoorstel worden vier samenhangende maatregelen voorgesteld:
  1. Aanvullende loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering[1] in het beroepsonderwijs (mbo), praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso).
  2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie (voorheen RMC-functie) wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar.
  3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet (SZW) een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
  4. Verplichte samenwerking tussen onderwijs, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en bij een regionaal programma.

  Alle partijen hebben bestaande wettelijke taken bij de begeleiding van jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, met het wetsvoorstel wordt de bestaande structuur verstevigd en uitgebreid.

[1] Voor pro en vso geldt dat deze loopbaanbegeleiding ook voor leerlingen met een schoolverklaring wordt aangeboden.

- Planning: het streven is om het wetsvoorstel begin februari voor advies voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Hiervoor is het noodzakelijk dat het wetsvoorstel in de eerste CWIZO na het kerstreces (22 januari) wordt behandeld. Hiervoor moeten de stukken uiterlijk 12 januari bij de CWIZO worden aangeleverd. De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2025.
- Adviezen/consultatie: het wetsvoorstel is ter advisering voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens, het Adviescollege toetsing regeldruk, DUO, de Inspectie van het Onderwijs, de VNG en de Auditdienst Rijk. Daarnaast heeft een internetconsultatie plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot enige aanpassing en aanscherping van het voorstel. Het voorstel is niet geselecteerd voor een wetgevingstoets door het ministerie van Justitie en Veiligheid.
- Praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs: de belangrijkste aanpassing naar aanleiding van de internetconsultatie betreft het voorstel om de maatregelen met betrekking tot aanvullende loopbaanbegeleiding eveneens te laten gelden voor het pro en vso.

Toelichting

Adviezen/consultatie

Internetconsultatie

Naar aanleiding van de opmerkingen in internetconsultatie zijn met name verduidelijkingen aangebracht in het wetsvoorstel en de toelichting. Het verslag van internetconsulatie is opgenomen als bijlage en zal op de internetconsultatiewebsite worden geplaatst na de besluitvorming in de MR over het wetsvoorstel.

DUO en Inspectie van het Onderwijs

DUO acht de wijzigingen die voortvloeien uit het wetsvoorstel maakbaar, haalbaar en uitvoerbaar. Het wetsvoorstel brengt wijzigingen in processen en systemen voor het hoofdproduct Onderwijsregisters (Registers) en de afdeling Informatieproducten (IP) met zich mee. De definitief ondertekende uitvoeringstoets is nog niet ontvangen.

Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een viertal opmerkingen gemaakt bij de effecten van het wetsvoorstel op de verwerking van persoonsgegevens. Deze opmerkingen hebben geleid tot enige aanpassing van het wetsvoorstel en de toelichting om de grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens nader te preciseren en te motiveren. Het advies om de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES te consulteren, is niet gevolgd. Redenen daarvoor zijn dat het gaat om advisering die niet juridisch verplicht is, op een onderwerp dat op gelijke wijze wordt geregeld voor Europees Nederland.

Adviescollege Toetsing Regeldruk

Het oordeel van het Adviescollege Toetsing Regeldruk is *indienen nadat met de adviespunten rekening is gehouden*. In het gewijzigde wetsvoorstel is het advies opgevolgd om loopbaanbegeleiding voor pro, vso en mbo zo eenduidig mogelijk te regelen en zijn enkele aanpassingen aan de regeldrukparagraaf aangebracht.

VNG

Gemeenten en Doorstroompunten zijn heel positief over het doel van de wet: de wet past in de visie van preventief werken. Wel zien zij nog onduidelijkheden en afhankelijkheden voor de uitvoering. Hierop is de toelichting van het wetsvoorstel aangescherpt en worden regio's komende tijd meegenomen bij het maken van de regeling en ondersteund bij de totstandkoming van de samenwerking en regionale programma's.

Praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

- Jongeren uit het pro en vso komen nog niet altijd duurzaam aan het werk. Voor het vso geldt momenteel een beperkte wettelijke nazorgplicht.[2] Het pro kent geen wettelijke nazorgtaak. In de praktijk bieden scholen overigens regelmatig wel meer nazorg aan dan wettelijk minimaal nodig is. Scholen gaan in de praktijk dus zeer verschillend om met de nazorgplicht. Dit betekent dat het afhankelijk is van de regio en de school welk type nazorg en ondersteuning een jongere ontvangt.
- In de internetconsultatie is expliciet gevraagd om te reageren op de mogelijkheid om de nazorgtaak voor het pro en vso gelijk te trekken met de taak voor loopbaanbegeleiding voor het mbo. Daarbij is ook de opmerking meegegeven dat hiervoor geen aanvullende financiële middelen beschikbaar zouden zijn.
- Veel respondenten geven aan het te betreuren dat loopbaanbegeleiding in het concept-wetsvoorstel niet was geregeld voor pro en vso. Dit is volgens hen noodzakelijk voor het bevorderen van de kansengelijkheid en een integrale aanpak. Zij vinden bovendien dat pro-en vso-scholen hiervoor bekostigd moeten worden.
- Er is verschillend gereageerd met betrekking tot de vraag over de duur van het bieden van loopbaanbegeleiding, variërend van één tot langer dan twee jaar. De meeste reacties geven aan voorstander te zijn van het gelijktrekken van de loopbaanbegeleiding met het mbo.
- Op basis van deze reacties in de internetconsultatie is het voorstel om de nazorgtaak voor pro en vso (uitstroomprofiel arbeidsmarkt) gelijk te trekken met de taak voor loopbaanbegeleiding voor mbo entree en bol niveau 2. Dit betekent één jaar na het verlaten van de school.
- Hiervoor wordt 1,5 miljoen via bekostiging uitgekeerd aan pro- en vso-scholen.
- Na een jaar zijn de meeste jongeren begeleid naar werk. Indien nodig biedt deze duur voldoende ruimte om te zorgen dat de gemeente de ondersteuning voortzet. Tegelijkertijd is dit een duidelijke afbakening van de taak van het onderwijs. Het betreft hier immers strikt formeel gezien geen kerntaak van het onderwijs maar van de gemeente. De duur van één jaar komt niet helemaal tegemoet aan alle wensen van het veld. Onder het kopje 'krachtenveld' vindt u de argumentatie waarom we toch adviseren voor deze duur te kiezen.
- Voor het pro betekent dit een nieuwe wettelijke taak. Voor het vso betekent dit dat de nu al geldende beperkte nazorgplicht korter, maar uitgebreider wordt. Met deze intensievere vorm van begeleiding is de verwachting dat de bestendiging op de arbeidsmarkt steviger zal zijn.
- De huidige nazorgplicht in het vso op verzoek van de leerling blijft bestaan

[2]Dit is geregeld in artikel 44 van de WEC. Op verzoek van de leerling adviseren scholen tot twee jaar na het verlaten van de school adviseren over bijvoorbeeld de werkplek.

voor de leerlingen die uitstromen naar vervolgonderwijs of dagbesteding. De duur hiervan wordt middels dit wetsvoorstel ook vastgesteld op één jaar.
- Het aantal uur loopbaanbegeleiding voor jongeren uit het vso (arbeidsmarktprofiel) en pro ligt iets hoger dan bij het mbo, namelijk op gemiddeld 5u per leerling. De gemiddelde kans op werk is lager bij deze doelgroep en de benodigde begeleiding naar verwachting wat intensiever. Daarom is voldoende te onderbouwen dat we voor het pro en vso voor een iets hoger aantal uren kiezen.

Krachtenveld
- De reacties op internetconsultatie onderstrepen veelal de doelstelling van het wetsvoorstel, de toon was met name kritisch omdat de nazorgtaak van het pro en vso niet direct werd meegenomen in het wetsvoorstel. Met het alsnog opnemen van deze taak wordt hieraan tegemoet gekomen.
- De landelijke partners in de Aanpak Jeugdwerkloosheid (MBO Raad, Ingrado, VNG, SBB, Divosa en sectorraden pro en vso) zijn overwegend positief, zeker nu het pro en vso ook zijn meegenomen.
- Zowel de raden (sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs, sectorraad Praktijkonderwijs en de VO-Raad) als de Inspectie van het Onderwijs hebben aangegeven twijfels te hebben bij het gelijktrekken van de duur (één jaar) voor loopbaanbegeleiding in het pro en vso. Na twee jaar vallen jongeren soms tussen wal en schip, vooral door tweemaal een tijdelijk jaarcontract. Daarom vinden zij twee jaar loopbaanbegeleiding voor deze groep logischer.
- Ondanks deze bezwaren wordt voorgesteld om één jaar te hanteren vanwege een integrale en gelijke aanpak. Zo worden de taken van scholen en gemeenten duidelijk afgebakend. Het risico van een langere loopbaanbegeleiding is dat de gemeente niet op tijd in de samenwerking wordt betrokken, waardoor de stap naar de gemeente steeds groter wordt. Tenslotte zou een langere duur leiden tot een roep uit het veld om meer financiële middelen.
- De kans bestaat dat (met name) de sectorraad Pro dit ook bij leden van de Tweede Kamer onder de aandacht zal brengen.
- Politiek gezien is er momenteel weinig aandacht voor dit wetsvoorstel. In 2018 is over de motie Kwint/Özdil gestemd, die opriep een proef vorm te geven om studenten na het behalen van een entreeopleiding of mbo niveau 2 nog twee jaar te laten begeleiden bij hun start op de arbeidsmarkt. De VVD, SGP en FvD stemden toen tegen.

Financiën
- Voor aanvullende loopbaanbegeleiding bij pro- en vso-scholen zijn we voornemens 1,5 miljoen te verstrekken via de bekostiging. Deze middelen zijn dan afkomstig van het budget voor onderwijszorgarrangementen (artikel 1). De middelen staan nu onder het instrument bekostiging op artikel 1 en zullen daar blijven staan. Hiervoor hoeft er dus geen begrotingsmutatie te worden gedaan. MPVO dient hier nog akkoord op te geven.
- De financiën van het wetsvoorstel zijn voorgelegd aan de IRF. Zij hebben vragen gesteld. Deze zijn beantwoord en het wetsvoorstel is hierop aangepast.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Wetgeving en Juridische Zaken

Van
[redacted]
Persoonsgegeven

Datum
22 januari 2024

Referentie
43719350

Bijlagen
1. Aanbiedingsformulier MR 2. Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk 3. Voordracht KvdK

Intern OCW afgestemd
MBO, KO

Interdepartementaal afgestemd
SZW

nota

Behandeling ministerraad - wetsvoorstel van school naar duurzaam werk

Aanleiding

Op 22 januari heeft de CWIZO het wetsvoorstel *Van school naar duurzaam werk* behandeld. De CWIZO is akkoord met doorgeleiding naar de ministerraad van 2 februari. Na akkoord van de ministerraad wordt het wetsvoorstel ter advisering voorgelegd aan de Raad van State.

Geadviseerd besluit

- MOCW: akkoord te gaan met behandeling van het wetsvoorstel in de ministerraad van 2 februari door ondertekening van het aanbiedingsformulier.
- MOCW: akkoord te gaan met aanbieding aan het Kabinet van de Koning voor doorgeleiding naar de Raad van State, door alvast de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel en de voordracht te ondertekenen. De stukken worden pas na akkoord van de MR verzonden.

Kernpunten

- CWIZO: In de CWIZO zijn geen vragen gesteld. Na contact met directie Emancipatie is een paragraaf aan de toelichting toegevoegd met betrekking tot de gevolgen van het wetsvoorstel voor de gendergelijkheid. Daarnaast is in de CWIZO na afstemming met SZW het belang benadrukt dat de begeleiding goed wordt vormgegeven en dat het altijd mogelijk moet zijn nog begeleiding vanuit school te hebben indien dit nodig is.
- Inhoud: In het wetsvoorstel worden vier samenhangende maatregelen voorgesteld:
  1. Aanvullende loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs
  2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie (voorheen RMC-functie) wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar.
  3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet een meer preventieve rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
  4. Het wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en met een regionaal programma.
- Planning: Aan de Tweede Kamer is indiening in het tweede kwartaal van 2024 toegezegd. De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2025.

impact?

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Van
[redacted]
Persoonsgegeven

Datum
11 september 2023

Referentie
41023349

Bijlagen
3

nota

Herverdeling middelen voortijdig schoolverlaten

Aanleiding

In de beleidsstaf van 13 juni 2023 bent u akkoord gegaan om in het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk een deel van de extra vrijgemaakte middelen uit het coalitieakkoord gezamenlijk in te zetten met een regionaal programma. In deze beleidsstaf heeft u verzocht een schriftelijke uitwerking te ontvangen van het voorstel om de decentralisatie-uitkering jeugd (DU-jeugd) toe te voegen tot het regionaal programma en mee te nemen in de herijking van de middelen voor voortijdig schoolverlaten (vsv). In deze nota vindt u deze uitwerking met de (her)verdeeleffecten. Deze nota bevat resultaten die nog niet zijn gepubliceerd en mogen daarom niet verder verspreid worden en/of openbaar gemaakt worden voordat het rapport van het CBS is gepubliceerd.

Geadviseerd besluit

1. Alle middelen voor het tegengaan van voortijdig schoolverlaten opnieuw te verdelen op basis van een nieuw verdeelmodel van het CBS, waarbij de DU-jeugd middelen worden verstrekt aan de contactgemeente voor het regionaal programma

Kernpunten

- In het wetsvoorstel van school naar werk worden mbo-instellingen, gemeenten en Doorstroompunt-regio's op verschillende manieren gestimuleerd om samen te werken, waaronder door het maken van een regionaal programma waarin (een deel van) het budget gezamenlijk ingezet wordt. Dit zorgt ervoor dat de opgave centraal staat en stimuleert een sluitende ketenaanpak in de regio.
- Het uitgangspunt is dat elke regio op basis van de opgave van die regio middelen krijgt. Daarom heeft OCW het CBS gevraagd een nieuw op onderzoek gebaseerd verdeelmodel te ontwikkelen waarmee de vsv-middelen opnieuw verdeeld worden. Dit is al in diverse Kamerbrieven aangekondigd. In bijlage 1 (in een aparte bijlage) vindt u de hoofdlijnen van dit onderzoek.
- Voorgesteld wordt om ook de middelen voor de DU-jeugd mee te nemen in deze herverdeling. DU-jeugd is bedoeld voor het tegengaan van vsv bij 'overbelaste' jongeren (dit zijn jongeren met meerdere gestapelde problemen). Sinds 2010 wordt hiervoor jaarlijks € 21,7 mln door OCW beschikbaar gesteld aan 35 individuele gemeenten met wijken waar relatief veel gezinnen met problemen wonen.

- Deze middelen zijn niet duidelijk geoormerkt. Gemeenten weten veelal niet waaraan het geld wordt uitgegeven. Veel gemeenten krijgen nu geen geld, terwijl ook hier jongeren wonen met een hoge kans op vsv.
- Door de middelen met een specifieke uitkering te verstrekken aan de contactgemeente in de regio, wordt gewaarborgd dat ze ingezet worden voor het tegengaan van vsv. Ook worden de maatregelen samen met scholen genomen en ontstaat samenhang met andere vsv-maatregelen. De verdeling vindt plaats op basis van de opgave van de regio.
- 38 van de 39 Doorstroompunt-regio's gaan er na de herverdeling van de vsv-middelen (inclusief de DU-jeugd), financieel (fors) op vooruit.. Driekwart van de regio's meer dan 45% (zie bijlage 2 onderaan dit document). Dit komt doordat de herverdeling van de vsv-middelen tegelijk plaatsvindt met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk, waarvoor extra middelen uit het coalitieakkoord beschikbaar zijn. Alleen regio Zeeuws Vlaanderen gaat er op achteruit.
- Het meenemen van de DU-jeugd in de herverdeling zorgt ervoor dat de middelen gelijkmatiger worden verdeeld over regio's, naar rato hun vsv-opgave. Driekwart van de regio's ontvangen hierdoor meer middelen. De verdeling is ook beter onderbouwd en eerlijker. Met name de regio's Rijnmond en Agglomeratie Amsterdam gaan er door dit besluit minder op vooruit dan anders het geval was geweest.
- De MBO-Raad, Ingrado en de VNG hebben meegekeken bij de totstandkoming van het verdeelmodel van het CBS. De VNG en Ingrado staan positief ten opzichte van dit voorstel. De mbo-raad waarschuwt dat dit voorstel bij de scholen in de regio's Rijnmond en Agglomeratie Amsterdam tot onvrede zal leiden en wil over dit thema geen standpunt innemen.

Toelichting

Aanleiding herverdeling vsv-middelen
De aanleiding voor de herverdeling van de vsv-middelen is dat de oude verdeling zeer complex was (zie bijlage 3 onderstaand), niet meebewoog met de veranderingen in de populatie en onvoldoende rekening hield met de opgave van een regio. Hierdoor krijgen sommige jongeren die het hard nodig hebben minder of geen ondersteuning omdat het budget van die regio ontoereikend is.

Daarom heeft OCW het CBS gevraagd onderzoek te doen naar een verdeelmethode die zo goed mogelijk aansluit bij de opgave van de regio. Uitgangspunten van OCW voor de nieuwe verdeling zijn dat de nieuwe verdeling gebaseerd moet zijn op indicatoren die de kans op vsv voorspellen en die niet beïnvloedbaar zijn door de regio. Regio's bekostigen op het werkelijke aantal vsv'ers zou tot een ongewenste financiële prikkel leiden om het aantal vsv'ers hoog te houden. Verder wil OCW dat de nieuwe verdeling wetenschappelijk

onderbouwd is en de methode op draagvlak kan rekenen. Ook moet de verdeling eenduidig, navolgbaar en uitlegbaar zijn.

Onderzoek CBS biedt betere indicatie voor opgave van de regio

Het CBS heeft in kaart gebracht welke indicatoren de kans op vsv bij jongeren voorspellen. Hiervoor zijn, in samenspraak met partners in een begeleidingscommissie, zo'n 30 variabelen in kaart gebracht die mogelijk invloed hebben op de kans op vsv. Met een meervoudige regressieanalyse heeft het CBS bekeken welke variabelen de grootste voorspellende waarde hebben op vsv. Voor het vo zijn 7 en het mbo 12 variabelen geselecteerd (zie de aparte bijlage 1 voor nadere uitleg over het onderzoek). De risicoscores van de vo-leerlingen en mbo-studenten met de 40% hoogste kans op vsv zijn geaggregeerd op het niveau van de Doorstroompunt-regio. Dit leidt tot een risicoscore per regio die de basis vormt voor de verdeling van de vsv-middelen.

Met dit op onderzoek gebaseerde verdeelmodel worden de vsv-middelen verdeeld op basis van de kans op vsv van de jongeren in een regio. Dit zorgt ervoor dat elke regio de middelen krijgt die passend zijn bij de opgave van de regio.

Uitleg DU jeugd

De DU-jeugd (jaarlijks 21,7 mln) is bestaand budget dat sinds 2010 jaarlijks wordt verstrekt aan 35 individuele gemeenten voor het tegengaan voortijdig schoolverlaten bij jongeren met meerdere gestapelde problemen.

Een beperkt aantal gemeenten krijgt dit budget. Dit komt door de wijze waarop de middelen verdeeld worden. Dit wordt namelijk gedaan op basis van het aantal vmbo-deelnemers in leerjaar 3 en 4 en mbo-deelnemers op de Entree en niveau 2 uit armoedeprobleemcumulatiegebieden (apcg) in 2010. Apc-gebieden zijn postcodegebieden met een relatief hoog aandeel huishouders met een laag inkomen, een uitkering of een migratieachtergrond. Deze apc-gebieden komen bovengemiddeld vaak voor in een beperkt aantal grote steden omdat hier het aandeel gezinnen in deze groep boven de benodigde drempel uitkomt.

OCW heeft in 2010 voor deze indicator gekozen omdat relatief veel jongeren met meerdere gestapelde problemen in deze wijken wonen.

Verdeling DU jeugd volstaat niet meer

Er zijn diverse redenen waarom de verdeling van de DU jeugd niet meer volstaat:

- De middelen van de DU-jeugd worden nu niet verdeeld op basis van de opgave van een regio. Veel gemeenten krijgen nu geen middelen terwijl ook zij jongeren hebben met een hoog risico op schooluitval. Zij hebben alleen geen wijken waar de apcg-doelgroep sterk genoeg is geconcentreerd om hiervoor in aanmerking te komen. De verdeling van de DU-jeugd sluit niet aan op het uitgangspunt dat alle jongeren die dit nodig hebben ondersteuning kunnen krijgen, ongeacht in welke wijk je woont.

- Bij de apcg-indicator wordt maar naar 3 kenmerken gekeken, terwijl bij de vsv-modellen van het CBS naar veel meer kenmerken wordt gekeken die ook aantoonbaar samenhangen met het risico op vsv.
- Bij het instellen van de DU-jeugd was er nog niet de regionale vsv-aanpak met regionale programma's zoals we die nu kennen en was het beleid vooral gericht op 'Vogelaarwijken'. De DU-jeugd is geld voor een beperkt aantal individuele gemeenten, terwijl het vsv-beleid op een landelijk dekkende regionale schaal tot stand komt.
- De huidige verdeling is gebaseerd op de situatie in 2010 en is sindsdien niet meer aangepast aan veranderingen in de populatie.
- De apcg-indicator wordt niet meer door het CBS gemaakt en gebruikt.
- Uit een inventarisatie bij 11 gemeenten blijkt dat zij niet meer scherp hebben wat het doel is van de DU Jeugd. De gemeenten met een DU-jeugd weten nu veelal niet waar het geld aan besteed wordt.

DU-jeugd op laten gaan in regionaal programma
Het voorstel is om de DU-jeugd toe te voegen tot de middelen voor de contactgemeente ten behoeve van het regionaal programma vsv en via de bestaande specifieke uitkering voor vsv te verstrekken. De DU Jeugd houdt dan op als instrument te bestaan en we houden alleen de specifieke uitkering voor vsv over. Ook worden deze middelen meegenomen in de herverdeling van de vsv-middelen. Dit heeft een aantal voordelen:

- Met een specifieke uitkering zorgen we dat de middelen daadwerkelijk besteed worden aan het beoogde doel. Het regionaal programma vsv is een effectief instrument om de kansen van kwetsbare jongeren zo goed mogelijk te versterken[1].
- Het gezamenlijk inzetten van middelen met het regionaal programma vsv stimuleert de samenwerking tussen scholen en gemeenten om vsv tegen te gaan en te zorgen voor goede overgang van school naar werk. Dit stimuleert de samenwerking en is ook een expliciet doel van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk.
- Het zorgt dat scholen en gemeenten in de regio gezamenlijk en in samenhang met andere vsv-maatregelen de middelen inzetten. We brengen het aantal instrumenten en geldstromen terug en werken daarmee aan ontschotting en vergroten de integraliteit.
- Met de regeling die de basis vormt voor de specifieke uitkering, kan OCW actiever sturen op het soort maatregelen, de effectiviteit en de kwaliteit in de regionale aanpak. Een voorbeeld is de inzet van hulpverlening in de school, waarvan u heeft aangegeven dat dit de norm moet zijn. Met deze middelen kunnen regio's dit vormgeven. In het aanvalsplan vsv, dat u binnenkort ontvangt, is het actiever sturen één van de manieren waarop wij het aantal vsv'ers willen terugdringen.

[1] Berenschot (2019), Beleidsdoorlichting 2014 - 2018 Artikel 4 begroting Ministerie van OCW

- Het meenemen van de DU-jeugd in de herverdeling zorgt ervoor dat de middelen gelijkmatiger worden verdeeld over regio's, naar rato hun opgave op het gebied van vsv. De verdeling is ook beter onderbouwd en eerlijker. Driekwart van de regio's ontvangen door dit besluit meer middelen.

Herverdeeleffecten

- De nieuwe verdeling van de vsv-middelen vindt plaats tegelijkertijd met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk, waarvoor extra middelen uit het coalitieakkoord beschikbaar zijn voor onder andere de ophoging van het budget voor het regionaal programma en het Doorstroompunt. Dit zorgt ervoor dat met dit voorgestelde besluit 38 van de 39 regio's er in absolute zin financieel op vooruit gaan[2].
- De meeste regio's gaan er fors op vooruit: zo'n driekwart van de regio's gaat er meer dan 45% op vooruit. De regio's die erop vooruit gaan zijn geografisch zeer verspreid over het land en bevatten zeer stedelijke tot landelijke regio's.
- Twee soorten regio's krijgen vanwege het nieuwe verdeelmodel een kleiner aandeel van de middelen dan bij de oude regeling. Dit zijn enerzijds enkele regio's met heel weinig jongeren. Dit komt doordat elke regio nu een vaste voet (vast bedrag) ontvangt. Voor regio's met weinig jongeren is dit vaste bedrag een relatief groter deel van het totale budget waardoor die regio's per jongere relatief veel geld krijgen. De vaste voet blijkt ook een ongewenste financiële prikkel te zijn voor regio's om te splitsen. In de nieuwe verdeling is er geen vaste voet.
- Anderzijds wordt het aandeel van de middelen voor regio's met veel apc-gebieden kleiner. Dit heeft met name effect op de regio's Rijnmond en Agglomeratie Amsterdam. Dit komt door de grote nadruk die het vsv-beleid in het verleden heeft gelegd op specifieke wijken. Hoewel het aandeel van alle middelen voor deze twee regio's kleiner wordt, gaan zij er in absolute zin nog op vooruit. De regio's Haaglanden en Utrecht houden hetzelfde aandeel van de middelen. Herverdeling is verdedigbaar omdat in het nieuwe verdeelmodel van het CBS rekening is gehouden met de zwaarte van de populatie. Regio's Rijnmond en Agglomeratie Amsterdam ontvangen daarom meer middelen per jongere dan andere regio's omdat in hun gemeenten meer jongeren wonen met een hoge kans op vsv. Daarbij zorgt deze herverdeling tot meer mogelijkheden voor andere regio's om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Dit doet recht aan de opgave waar zij voor staan.
- De herverdeeleffecten zijn op Doorstroompunt-regio niveau in kaart gebracht. Hiervoor is gekozen omdat vsv-beleid op regionaal niveau tot

[2] In het rapport van het CBS gaan er twee regio's op achteruit. OCW rekent de reeds begrote loon- en prijsbijstellingen mee, waardoor het beeld iets afwijkt.

stand komt en scholen en gemeenten hierin samen optrekken. Dit kan betekenen dat in sommige regio's individuele contactscholen, contactgemeenten of individuele gemeenten met afwijkende herverdeeleffecten te maken krijgen.

- Wij stellen voor om niet met een overgangsperiode te werken. Vrijwel alle regio's ontvangen namelijk in totaal méér middelen, een overgangsperiode zorgt voor extra administratieve lasten en leidt ertoe dat de verdeling langer geen recht doet aan de opgave.

Draagvlak
Bij de totstandkoming van het onderzoek van het CBS hebben de MBO Raad, Ingrado, de VNG, onafhankelijke wetenschappers en een aantal individuele mbo's en gemeenten op meerdere momenten meegekeken met het onderzoek. Ingrado en de VNG staan achter dit besluit. De mbo-raad waarschuwt dat dit voorstel bij de scholen regio Rijnmond en Agglomeratie Amsterdam tot onvrede zal leiden en wil over dit thema geen standpunt innemen. Na publicatie zal OCW met de regio's die er relatief op achteruit gaan individueel in gesprek gaan.

Bijlage 2: Nieuwe financiële verdeling vsv-budget tussen Doorstroompunt-regio's

Naam	Bedrag in 2023	Nieuw zonder herverdeling DU jeugd	Nieuw met herverdeling DU jeugd	Heeft gemeente met DU jeugd
Rijnmond	€ 13.775.562	€ 17.132.214	€ 14.449.041	Ja
Agglomeratie Amsterdam	€ 13.261.603	€ 15.949.527	€ 13.373.048	Ja
Haaglanden	€ 7.798.817	€ 11.562.951	€ 10.852.152	Ja
Regio Arnhem/Nijmegen combi	€ 5.010.686	€ 6.661.651	€ 6.394.469	Ja
Utrecht	€ 4.705.694	€ 6.807.924	€ 6.870.980	Ja
Twente	€ 4.502.805	€ 6.219.883	€ 5.887.216	Ja
Zuidoost-Brabant	€ 3.934.829	€ 5.676.604	€ 5.810.359	Ja
West-Brabant	€ 3.434.333	€ 5.386.799	€ 5.764.245	Ja
Flevoland	€ 3.346.939	€ 5.012.632	€ 4.765.109	Ja
Gewest Zuid-Limburg	€ 3.253.522	€ 4.551.520	€ 4.503.797	Ja
Midden-Brabant	€ 3.230.645	€ 4.140.149	€ 3.858.201	Ja
Gewest Limburg-Noord	€ 3.158.545	€ 3.539.662	€ 3.627.632	Ja
Eem en Vallei	€ 3.030.437	€ 5.018.180	€ 5.625.903	Ja
Noord-Oost-Brabant	€ 3.020.006	€ 4.802.403	€ 5.195.506	Ja
Zuid-Holland-Zuid	€ 2.947.087	€ 4.406.269	€ 4.519.168	Ja
Centraal en Westelijk Groningen	€ 2.564.093	€ 3.603.198	€ 3.550.775	Ja
Zuid-Kennemerland en IJmond	€ 2.290.836	€ 3.191.417	€ 3.350.948	Ja
Stedendriehoek	€ 2.258.921	€ 4.112.718	€ 4.426.940	Ja
Ijssel-Vecht	€ 2.147.464	€ 3.679.012	€ 4.042.657	Ja
Zuid-Holland-Noord	€ 2.080.227	€ 2.919.580	€ 3.151.121	Ja
Zuid-Holland-Oost	€ 1.906.302	€ 2.758.800	€ 3.212.606	Nee
Friesland Noord	€ 1.642.414	€ 2.611.044	€ 2.874.437	Ja
Noord-Kennemerland	€ 1.494.775	€ 2.317.375	€ 2.505.525	Ja

Datum
11 september 2023

Bijlage 3: Huidige wijze waarop vsv-middelen worden verdeeld

1. De middelen voor de reguliere Doorstroompunt-functie

1. Een vaste voet
2. Deel variabel gebaseerd op:
   20% aantal volwassenen in regio
   60% aantal volwassenen met hoogstens vmbo tl maal aantal volwassenen
   20% Aantal volwassenen geboren in of met ouders uit niet Westers land
3. Deel variabel gebaseerd op verdeling bij 2. Gemeenten met decentralisatie uitkering jeugd krijgen uit deze pot niets.
4. Deel variabel gebaseerd op basis aantal inwoners tussen 5 en 17 jaar oud.

2. De middelen voor de contactgemeente voor het regionaal programma
Op basis aantal deelnemers vo en mbo tot 22 jaar

3. De middelen voor de contactschool voor het regionaal programma
Aantal leerlingen/studenten tot 22 jaar op de onderwijsinstellingen in apc-gebieden (gebruik staffel) + vast drempelbedrag per mbo-instelling

4. De decentralisatie-uitkering jeugd
Het aantal vmbo-deelnemers in leerjaar 3 en 4 en mbo-deelnemers niveau 1 en 2 uit apc-gebieden

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Van
[redacted]
Persoonsgegevens

Datum
15 juni 2023

Referentie

Bijlagen
1. Wetsvoorstel met Memorie van Toelichting

2. Brief aan de AP

Intern OCW afgestemd
KenO, WJZ

Interdepartementaal afgestemd
SZW

nota

Internetconsultatie wetsvoorstel van school naar duurzaam werk

Aanleiding

Om de kansengelijkheid te bevorderen heeft u in de werkagenda mbo afgesproken studenten beter te begeleiden in de stap van school naar werk. Om te zorgen dat het wetsvoorstel per augustus 2025 inwerking kan treden, is toegezegd om het wetsvoorstel voor de zomer 2023 in internetconsultatie te brengen. Aangezien het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de verwerking van persoonsgegevens, dient de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) om advies gevraagd te worden.

Omdat onderdelen van het wetsvoorstel ook de Participatiewet raken, wordt het voorstel ondertekend mede namens de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen (MAPP) van SZW. Het voorstel wordt voor internetconsultatie parallel voorgelegd aan MAPP.

Geadviseerd besluit

Wijk adviseren u akkoord te gaan met:

1. het aanbieden van dit wetsvoorstel voor internetconsultatie;
2. bijgevoegde brief aan de voorzitter van de AP en deze te ondertekenen;

Kernpunten

- Het wetsvoorstel is onderdeel van het prioritaire thema 'Gelijke kansen' van de Werkagenda mbo.
- Dit wetsvoorstel bevat vier samenhangende maatregelen:
  1. Mbo-instellingen bieden studenten die dit nodig hebben extra loopbaanbegeleiding in de laatste fase van de opleiding en kunnen dit voortzetten tot een jaar na het behalen van het diploma.[1]
  2. De Doorstroompunt-functie (RMC-functie) wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar.
  3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet (SZW) een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
  4. Bij de uitvoering van deze drie maatregelen worden mbo-instellingen, het Doorstroompunt en gemeenten verplicht met elkaar samen te werken op

[1] De loopbaanbegeleiding na diplomering wordt ook wel 'nazorg' genoemd. In dit wetsvoorstel wordt de term loopbaanbegeleiding gebruikt omdat uit bijeenkomsten met het veld bleek dat dit meer de lading dekt.

casusniveau en bij de totstandkoming en uitvoering van een aanvullend regionaal programma.
- Vanuit het veld is draagvlak voor de hoofdlijnen van dit wetsvoorstel, bleek in bijeenkomsten met meer dan 200 direct betrokken professionals. Belangrijke landelijke partners zijn positief over dit wetsvoorstel.
- Dit wetsvoorstel richt zich nu op wijzigingen in het mbo, maar raakt aan de discussie over nazorg in het praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso). M.PVO wil opnemen in de internetconsultatie of het veld positief staat tegenover het gelijktrekken van de nazorg pro/vso met het wetsartikel over loopbaanbegeleiding voor het mbo, waarbij aangeven wordt dat er geen extra middelen komen.

Toelichting

Politieke en maatschappelijke aanleiding wetsvoorstel

In 2019 is het Interdepartementaal beleidsonderzoek naar jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt (hierna IBO JmAA) gepresenteerd. Hieruit bleek dat een aantal groepen jongeren moeite hebben met het vinden en behouden van werk en dat er structurele knelpunten zijn die een goede ketenaanpak in de weg staan. Vanuit het coalitieakkoord is voor de taken in dit wetsvoorstel € 65 mln extra beschikbaar gesteld. Dit wetsvoorstel maakt de maatregelen uit de Aanpak Jeugdwerkloosheid structureel en pakt de knelpunten in het IBO JmAA aan.

Probleemanalyse wetsvoorstel

- De kans op werk is ongelijk verdeeld en hangt samen met het onderwijs dat iemand gevolgd heeft. Een jaar na diplomering heeft 33% van de mbo entree-studenten geen werk. Bij bol niveau 2 is dit 20%. In vergelijking, bij bbl niveau 3 en 4 is dit slechts 2%. Ook jongeren zonder startkwalificatie zijn kwetsbaar op de arbeidsmarkt. Deze verschillen zijn structureel, ongeacht de stand van de economie.
- Jongeren worden nog niet altijd voldoende voorbereid op de overstap naar werk. In de transitiefase van school naar werk zijn zij extra kwetsbaar.
- Samenwerking tussen de partijen komt mede door het ontbreken van wettelijke kaders niet altijd van de grond. Vaak vindt de begeleiding van kwetsbare jongeren vanuit één fase of domein plaats.
- Door het ontbreken van doorlopende begeleiding bij de overstap naar werk kunnen problemen verergeren. Veel jongeren weten ook niet zelfstandig hulp te vinden waardoor zij niet de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

Hoofdlijnen wetsvoorstel

Het wetsvoorstel bestaat uit een pakket van drie samenhangende taken en een verplichting voor betrokken organisaties om samen te werken. Alle partijen hebben zelfstandige wettelijke taken, deze worden deels uitgebreid. Daarnaast

werken partijen samen bij de uitvoering van een regionaal programma, waarin zij aanvullende maatregelen kunnen uitwerken.

Taak mbo-instellingen
- Het voorstel is om mbo-instellingen te verplichten om loopbaanbegeleiding naar werk aan te bieden aan studenten in de laatste fase van hun opleiding tot een jaar na diplomering.
- Dit is voor alle studenten die dit nodig hebben, waarbij de focus ligt op entree en bol niveau 2. Jongeren besluiten zelf of zij van het aanbod gebruik willen maken.
- Bij de loopbaanbegeleiding kan een mbo-instelling de gemeente betrekken.

Taak Doorstroompunt
- Dit is een bestaande wettelijke taak voor gemeenten. Gemeenten werken samen in 40 Doorstroompunt-regio's, waarbinnen een contactgemeente de coördinatie uitvoert. Het Doorstroompunt benadert proactief jongeren zonder startkwalificatie en biedt ondersteuning naar onderwijs of, als dat niet passend is, naar werk. Doorstroomcoaches leggen onder andere contact met jongeren via verzuimgesprekken, telefoon of door op huisbezoek te gaan.
- Het Doorstroompunt houdt nu te vroeg op. Juist jongeren zonder startkwalificatie verliezen vaak na verloop van tijd hun baan Het voorstel is om de maximumleeftijd van de doelgroep van het Doorstroompunt uit te breiden van jongeren tot 23 jaar, naar jongeren tot 27 jaar.
- Uit onderzoek blijkt dat het bieden van intensieve begeleiding juist bij kwetsbare jongeren, zoals jongeren zonder startkwalificatie, het hoogste maatschappelijke rendement oplevert en dat de opbrengsten veel hoger zijn dan de kosten[2].

Taak gemeente in Participatiewet
- Het voorstel is om de gemeente op grond van de Participatiewet een duidelijke taak te geven bij de ondersteuning van de overgang naar werk voor jongeren waarvoor ondersteuning van de onderwijsinstelling of het Doorstroompunt niet voldoende is.
- Op basis van het voorstel kan de gemeente ook preventief worden betrokken tijdens loopbaanbegeleiding in het mbo.
- Aandachtspunt voor dit onderdeel is dat de stelselverantwoordelijkheid bij SZW ligt. Daarnaast hebben gemeenten veel autonomie bij het uitvoeren van de Participatiewet. Rechtstreekse sturing op de uitvoering van deze taak is niet mogelijk. Wel wordt samenwerking en een uniforme uitvoering gestimuleerd en zal dit worden gemonitord.

<u>Samenwerking stimuleren</u>

[2] LPBL (2023) Meta analyse investeren in kwetsbare jongeren

- In de wetsartikelen wordt een verbinding gemaakt tussen de taken van de verschillende organisaties en wordt gegevensuitwisseling mogelijk gemaakt.
- Mbo-instellingen, gemeenten en Doorstroompunt-regio's krijgen ruimte om op basis van de situatie van de jongere maatwerk te bieden.
- Daarnaast wordt voorgesteld om het regionaal programma uit te breiden. Op dit moment maken het Doorstroompunt en onderwijsinstellingen samen een regionaal programma met (bovenwettelijke) maatregelen voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten. Het voorstel is om de reikwijdte van dit programma te verbreden met het bevorderen van de overgang van school naar werk.
- Ook wordt de verplichting toegevoegd om in het regionaal programma afspraken te maken over de samenwerking tussen partijen in de regio.
- Het budget van het regionaal programma wordt verhoogd.

<u>Gezamenlijk inzetten budget</u>

- Het gezamenlijk inzetten van middelen stimuleert een sluitende ketenaanpak. Het verstrekken van alleen losse budgetten voor individuele organisaties werkt niet optimaal voor het bereiken van de doelen van dit wetsvoorstel.
- Wij stellen met dit wetsvoorstel voor 20% van de extra middelen, die nu op de begroting staan voor de individuele organisaties, toe te voegen aan het regionaal programma. U heeft in een overleg op 13 juni aangegeven hier positief tegenover te staan.
- Een deel van de extra middelen staat nu op de begroting van SZW en dit wetsvoorstel wijzigt ook de Participatiewet. Daarom is ook een besluit nodig van MAPP. De nota ter besluitvorming hiervoor wordt parallel aan MPVO aangeboden.

<u>Praktijk en Voortgezet Speciaal Onderwijs (pro en vso)</u>

- Het voorstel is om de vraag op te nemen in de internetconsultatie of het bieden van nazorg voor pro- en vso scholen gelijktrekken met de manier waarop dat voor het mbo geregeld wordt. M.PVO heeft hier positief over besloten.
- Scholen in het vso en pro geven op een verschillende manier invulling aan 'nazorg'. Dit komt omdat de wettelijke verplichting in het vso beperkt is geformuleerd er geen wettelijke nazorgplicht is voor het pro.
- De directies KO en MBO van OCW zijn het inhoudelijk eens dat het wenselijk is de taak voor het pro en vso gelijk te trekken met die van het mbo. Dit zorgt namelijk voor een integrale aanpak waarbij (oud-)leerlingen, ouders, scholen en partners weten wat ze kunnen verwachten en er meer rechtsgelijkheid voor jongeren ontstaat.
- MPVO heeft geen extra middelen beschikbaar gesteld voor nazorg in het pro en vso. Volgens de directie KO voeren pro en vso-scholen deze taak al jaren uit met bestaande middelen. Daarom is extra budget niet nodig. De sector kijkt daar anders naar, omdat zij het idee hebben dat ze deze taak al jaren uitvoeren zonder dat ze daarvoor extra middelen ontvangen en hierdoor

andere dingen niet kunnen doen. De directie KO wil toetsen of er draagvlak is bij het veld voor het gelijktrekken van loopbaanbegeleiding tussen pro/vso-scholen en het mbo als er geen aanvullend budget beschikbaar is. Daarom wil MPVO deze vraag expliciet stellen in de internetconsultatie.
- De discussie rondom pro/vso vormt een risico voor de planning van het wetsvoorstel.

<u>Draagvlak veld</u>
- In januari en februari 2023 is in vijf bijeenkomsten gesproken over dit wetsvoorstel met meer dan 200 professionals betrokken bij de uitvoering. Hieruit bleek op hoofdlijnen veel enthousiasme voor het wetsvoorstel. Het biedt de organisaties de kans om de bestaande samenwerking in de Aanpak Jeugdwerkloosheid verder uit te bouwen en te verstevigen.
- De feedback uit deze bijeenkomsten is meegenomen in het wetsvoorstel en heeft op een aantal punten tot aanscherpingen geleid.
- De landelijke partners in de Aanpak Jeugdwerkloosheid (MBO-Raad, Ingrado, VNG, SBB, Divosa en sectorraden pro en vso) zijn overwegend positief. De MBO-Raad heeft een structurele borging van nazorg zelf geagendeerd. De belangrijkste kritiek is dat de nazorgtaak van het pro en vso niet direct meegenomen wordt in dit wetsvoorstel.
- Jongerenorganisaties JongPit, JOB-MBO en CNV-jongeren hebben input geleverd op het wetsvoorstel. Zij zijn positief over het wetsvoorstel maar vragen wel aandacht voor het betrekken van jongeren bij de totstandkoming van de plannen in de regio's. Dit ligt niet vast in het huidige wetsvoorstel, maar OCW en SZW beogen dit als nadere voorwaarde op te nemen in het regionaal programma.
- Politiek gezien is er momenteel weinig publieke aandacht voor dit wetsvoorstel. In 2018 is over de motie Kwint/Özdil gestemd, die opriep een proef vorm te geven om studenten na het behalen van een entreeopleiding of mbo niveau 2 nog twee jaar te laten begeleiden bij hun start op de arbeidsmarkt. De VVD, SGP en FvD stemden toen tegen.

<u>Planning</u>
- De planning is om de internetconsultatie 3 juli – 10 september (10 weken) open te stellen, zodat belanghebbenden de tijd hebben om te reageren buiten de zomervakantie om. Parallel aan de internetconsultatie worden uitvoeringstoetsen uitgezet.
- Het vervolg van de planning is als volgt:

Q3 2023	Verwerken internetconsultatie en uitvoeringstoetsen
Q4 2023	Voorportalen en Ministerraad
Q1 2024	Advisering Raad van State
Q2 2024	Tweede Kamer
Q4 2025	Eerste Kamer
1 augustus 2025	Inwerkingtreding

Datum
20 juni 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

WETSVOORSTEL VAN SCHOOL NAAR DUURZAAM WERK

Juni 2023

AANLEIDING EN DOEL VANDAAG

- We hebben al een aantal keer met u gesproken over de hoofdpunten van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk.
- Nu leggen we twee financiële keuzes voor.
- Doel van deze keuzes is het beschikbare geld zo slim mogelijk inzetten om samenwerking te stimuleren.
- Wij geven eerst een korte herhaling van de maatregelen in het wetsvoorstel. Hier is nu geen besluit op nodig.
- Op korte termijn ontvangt u een nota en het hele wetsvoorstel voor goedkeuring voor internetconsultatie.

HOOFDPUNTEN WETSVOORSTEL I

Doel wetsvoorstel: Gelijke kansen in overstap van school naar werk. Geen jongere staat er alleen voor. Doorlopende ondersteuning voor jongeren doordat partijen samenwerken en gezamenlijke maatregelen nemen.

Taak mbo-instelling:

- Bieden loopbaanbegeleiding naar werk tot jaar na diplomering
- Voor alle mbo-studenten die dit nodig hebben, focus op entree en bol niveau 2
- Bij overdracht naar de gemeente (afdeling Werk & Inkomen) maakt mbo-instelling een overdrachtsdocument. Dit is voor de jongere vrijwillig.

Taak Doorstroompunt (RMC):

- Benadert proactief jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar (was 23 jaar)
- Biedt ondersteuning naar onderwijs, of als dat niet passend is, naar werk

HOOFDPUNTEN WETSVOORSTEL II

Taak gemeente in Participatiewet (afdeling Werk & Inkomen):

- Biedt jongeren ondersteuning naar werk
- Kan worden betrokken tijdens loopbaanbegeleiding mbo
- Gericht op jongeren waar meer ondersteuning nodig is dan school of het Doorstroompunt kunnen bieden

Samenwerking stimuleren op casusniveau

- In de wetgeving wordt verwezen naar taak andere organisaties
- Ruimte om per casus maatwerk te bieden in taken mbo, gemeente en Doorstroompunt

HOOFDPUNTEN WETSVOORSTEL III

Samenwerking met regionaal programma:

- Scholen, gemeenten en Doorstroompunt maken in elke regio een gezamenlijk regionaal programma
- Dit programma richt zich op jongeren van 12 tot 27 jaar. Doelen:
  - Meer jongeren een startkwalificatie (bestaande doel regionaal programma)
  - Betere overgang van school naar werk
- Maatregelen zijn aanvullend op wettelijke taken, vernieuwend en over schotten heen
- Ook afspraken over invulling wettelijke taken. Beleid organisaties wordt afgestemd met regionaal programma.

BESTAANDE VERDELING MIDDELEN

- Dit is het huidige financiële overzicht voor voortijdig schoolverlaten en de overstap van school naar werk, zoals vastgelegd in de 1e suppletoire begroting 2023.
- De kolom 'aanvullend' betreft extra vrijgemaakte middelen uit het coalitieakkoord.

Taak	**Bestaand**	**Aanvullend**
MBO-instellingen: loopbaanbegeleiding naar werk	€ -	€ 25,0
Doorstroompunt (RMC), reguliere taak	€ 40,1	€ 25,0
Taak gemeente begeleiding naar werk	€ -	€ 15,0
Regionaal programma	€ 49,8	€ -
Decentralisatie-uitkering jeugd	€ 21,7	€ -

VOORSTEL VOOR GEZAMENLIJK INZETTEN MIDDELEN

- Wij stellen voor om meer budget beschikbaar te stellen voor het regionaal programma.
- Het gaat deels om het anders inzetten van extra middelen en deels om het opnieuw verdelen van de bestaande decentralisatie-uitkering jeugd (zie volgende sheet).
- Organisaties houden ook voldoende middelen om de eigen wettelijke taken uit te voeren.
- Het gezamenlijk inzetten van middelen zorgt ervoor dat:

- De opgave centraal staat en organisaties meer gezamenlijk en ontschot werken.
- Het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid één aanpak wordt en een forse impuls krijgt.
- Partijen moeten samenwerken. Zij krijgen alleen geld met een gezamenlijk regionaal programma

VOORSTEL 1: DEEL EXTRA MIDDELEN GEZAMENLIJK INZETTEN

Voorstel 1: 20% van de middelen wordt gezamenlijk ingezet via het regionaal programma

Argumenten:

- Stimulans voor meer samenwerking
- Doet recht aan ophoging leeftijd en verruiming doelgroep regionaal programma
- Zorgt dat middelen aan beoogde doel worden besteed
- Draagvlak bij mensen in de uitvoering/beleid
- Voldoende budget blijft beschikbaar voor uitvoering wettelijke taken

Aandachtspunten

- Wijkt af van wat is eerder is gecommuniceerd
- Bestuur mbo-raad heeft voorkeur voor alle middelen in de lumpsum

VOORSTEL 1: DEEL EXTRA MIDDELEN GEZAMENLIJK INZETTEN

- In de kolom 'verschil t.o.v. CA' ziet u welk financieel effect dit voorstel heeft.

Taak	Bestaand	Aanvullend	Verschil tov CA
MBO-instellingen: loopbaanbegeleiding naar werk	€ -	€ 20,0	€ -5,0
Doorstroompunt (RMC), reguliere taak	€ 40,1	€ 20,0	€ -5,0
Taak gemeente begeleiding naar werk	€ -	€ 12,5	€ -2,5
Regionaal programma	€ 49,8	€ 12,5	+ 12,5
Decentralisatie-uitkering jeugd	€ 21,7	€ -	€ -

VOORSTEL 2: DECENTRALISATIE UITKERING (DU) JEUGD TOEVOEGEN AAN REGIONAAL PROGRAMMA

- De DU-jeugd (jaarlijks 21,7 mln) is bestaand budget dat sinds 2010 wordt verstrekt aan 35 (grotere) gemeenten voor het tegengaan voortijdig schoolverlaten bij jongeren met meerdere gestapelde problemen.

- Veel gemeenten weten echter niet wat de DU jeugd is of waar het geld aan besteed wordt
- Er is geen samenhang tussen inzet individuele gemeenten en regionaal programma voortijdig schoolverlaten
- De verdeling doet geen recht aan de opgave waar andere gemeenten voor staan

Het voorstel is daarom: De DU jeugd wordt grotendeels toegevoegd aan het budget voor het regionaal programma (budget contactgemeente).

VOORSTEL 2: DECENTRALISATIE UITKERING (DU) JEUGD TOEVOEGEN AAN REGIONAAL PROGRAMMA

Argumenten:

- We geven samenwerking en ontschot werken impuls

- Leidt tot minder voortijdig schoolverlaten en jongeren zonder werk

- Leidt tot verdeling op basis van de opgave van een regio

- Biedt gemeenten meer mogelijkheden om hulpverlening op school te organiseren. In aanvalsplan vsv gaf u aan dat dit de norm moet zijn.

Aandachtspunt:

- Sommige grotere gemeenten gaan er door dit voorstel financieel op achteruit. Op Doorstroompunt-regio niveau beperkt dit zich dit zich tot 2 van de 40 regio's. De relatieve daling is beperkt. Dit komt door het extra budget en meer gelijkmatige verdeling door gebruik wetenschappelijk verdeelmodel CBS.

VOORSTEL 2: DECENTRALISATIE UITKERING (DU) JEUGD TOEVOEGEN AAN REGIONAAL PROGRAMMA

- In de kolom 'verschil t.o.v. CA' ziet u welk financieel effect dit voorstel heeft (hierin is niet voorstel 1 meegenomen)

Taak	**Bestaand**	**Aanvullend**	**Verschil tov CA**
MBO-instellingen: loopbaanbegeleiding naar werk	€ -	€ 25,0	€ -
Doorstroompunt (RMC), reguliere taak	€ 40,1	€ 27,9	+ 2,9
Taak gemeente begeleiding naar werk	€ -	€ 15,0	€ -
Regionaal programma	€ 49,8	€ 18,8	+ 18,8
Decentralisatie-uitkering jeugd	€ 21,7	€ -21,7	€ -21,7

TOTAAL EFFECT VOORSTEL 1 EN 2

- In de kolom 'verschil t.o.v. CA' ziet u welk opgeteld financieel effect beiden voorstellen hebben.

Taak	Bestaand	Aanvullend	Verschil tov CA
MBO-instellingen: extra begeleiding en nazorg	€ -	€ 20,0	€ -5,0
Doorstroompunt (RMC) naar 27, reguliere taak	€ 40,1	€ 22,9	€ -2,1
Taak gemeente begeleiding naar werk	€ -	€ 12,5	€ -2,5
Regionaal programma	€ 49,8	€ 31,3	€ 31,3
Decentralisatie-uitkering jeugd	€ 21,7	€ -21,7	€ -21,7

PLANNING WETSVOORSTEL

- Januari/feb 2023: 5 bijeenkomsten met het veld (meer dan 200 deelnemers)
- Eind juni 2023: wetsvoorstel wordt bij u voorgelegd voor goedkeuring voor internetconsultatie
- 6 juli: webinar over wetsvoorstel met het veld
- Juli – oktober: Uitkomsten uitvoeringstoetsen en internetconsultatie verwerken
- Vierde kwartaal 2023: CWIZO en MR
- Tweede kwartaal 2024: wetsvoorstel naar Tweede Kamer
- Augustus 2025: inwerkingtreding